

Triunghiul Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Redacția și ad-
ministratia Arad
Bulevard. Regina
Maria 10. Etaj I.

Anul VI. — N-rul 3

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

Arad, 24 Ianuarie 1929.

24 Ianuarie.

— 1859-1929 —

Acum 70 de ani se realiza prin marele patriotism al bărbatilor politici de atunci actul cel mai însemnat ce stă la baza României moderne: unirea celor două Principate românești sub un singur Domn, Ioan Alexandru Cuza, în ziua de 24 Ianuarie 1859.

Această dată era predestinată de soartă să fie simbolul de unire al tuturor Românilor. Unirea dela 1859 cuprindea germenii uriașei dezvoltări a României ce a dus la înfăptuirea independenței și a unității naționale.

Dar comemorarea lui 24 Ianuarie a însemnat la noi în Vechiul Regat dinainte de război și altceva: nu era numai amintirea pioasă a Unirii dela 1859 și evocarea marilor figuri istorice ce o realizaseră, ci această sărbătoare însemna și o adâncă pregătire sufletească a poporului românesc pentru marea încercare și jertfă ce trebuia să ne conducă la 1918. Preamăream pe Cuza Vodă, dar gândurile noastre sburau spre Ardealul spre care sta îndreptată seculă voevodului Mihai, în fața Universității, ca un statornic „memento”.

Așa se înțelegea pe atunci 24 Ianuarie.

Astăzi, când noi ne-am făcut datoria, când „Țara română”, pe care o întrezărea la 1848 Alecu Russo, a devenit o realitate etnică în hotarele vechii Dacii, — 24 Ianuarie rămâne și pe mai departe cu același sens ziua Unirii.

Căci, dacă unitatea teritorială s'a înfăptuit, trebuie să se realizeze și unitatea sufletească a Românilor, trăiți în vremuri vi-trege sub alte dominații străine, cu alte mentalități, pentru consolidarea morală a noului Românii. Și acesta, cred, trebuie să fie de-acum înainte idealul nostru național.

Deaceia sărbătorim pe 24 Ianuarie pentru Unirea dela 1859, ce ne-a dat Regatul de mai târziu, și pentru unirea sufletească de mâine ce ne va da România puternică ce-o întrezărim în zarea neamurilor ce vor veni.

Ed. I. Găvănescu,
profesor.

„Dictatorul Aradului rânjește”

Sub acest titlu, căruia nu vrem să-i dăm și un calificativ, a înzultat „Românul” din 23 Dec. tr. pe d. Mihai Mărcuș, directorul „Băncii Românești”.

Cum d. M. Mărcuș, mai ales în calitate sa de sub întrebare, nu a voit să recurgă la polemică, a cerut părerea unei căpetenii locale a partidului național-țărănesc, dacă aproabă aceea ieșire și peste tot asemenea atitudini. Răspunsul a fost: cererea scuzelor dlui M. Mărcuș și o repro-bare categorică la adresa puerilei redacții.

Dupăce insulta dlui M. Mărcuș s'a făcut în public, e cuvințios să se știe, iarăși în publicitate, că d. M. Mărcuș are satisfacție de douăori binevenită.

Din partea societății „Infrățirea”
primim următoarea:

Intâmpinare.

La sedința sa dela 18 Ianuarie 1929, Comitetul executiv al asociației culturale românești „Infrățirea” din Arad, a luat cunoștință despre articolul apărut în ziarul pamflet ungureasc din Arad „Reggeli ujság”, prin care se aduc Domnului Dimitrie (Stefan N. R.) Ciuceanu, Directorul școlii normale de învățatori din Arad, acuzațiuni de o extremă gravitate, articolul însuși fiind scris în termeni lipsiți de cel mai elementar bun simț și urbanitate. Cum din introducerea suszisei articol și anume: „Între bandiții veniți din regat cel mai reprezentativ Goliath... reiese tendința fâșie de a crea dușmănie între români, asociația „Infrățirea”, consideră acel articol ca o insultă gravă la adresa tuturor românilor și pentru acest motiv a votat în unanimitate d. voturi următoarea:

Moțiune.

Românii arădani, fără deosebire de nuanță politică, strâns uniți în asociația lor culturală „Infrățirea” rămân solidari cu Domnul Dimitrie Ciuceanu, Directorul Școlii normale de învățatori din Arad, tot timpul cât acuzațiunile ce i se aduc nu vor fi probate prin dovezi bazate pe fapte concrete. Considerăm articolul apărut în ziarul „Reggeli ujság” ca o insultă nerușinată a minorității maghiare la adresa instituțiilor românești școlare și ca o încercare de a introduce discordie între frați. Faptul, că presa ungurească din Arad nu a ținut de datoria sa să combată pe confratele alinaec pe această pantă, ne îndeamnă să credem, că libertatea presei nu a fost apreciată și înțeleasă de către acela, cari rămân solidari în mentalitatea de a ponegi pe români și instituțiile de stat românești.

Românii arădani declară formal, că refuză de a recunoaște vre-o deosebire regională între ei și frații lor din vechiul regat. Declară, că vor fi solidari fără nici o limită ori de câte ori elemente irresponsabile sau vrăjmașe țării vor încerca, cu bună știință și sistematic a crea și întreține vrăjmașie între români și-i avertizăm, că acestea tendințe au fost recunoscute și nu vor mai avea nici un efect.

Asociația „Infrățirea” a luat notă de acțiunea juridică deschisă de Domnul Dimitrie Ciuceanu împotriva calomnizatorilor și va aduce la cunoștința parchetului toate încercările de acest fel, punând opinia publică

Stichtulri...

Ferește-mă, Doamne de prieteni...

La „Continuarea” desbaterilor parlamentare” a unui ziar din Capitală cu data: Duminică, 20 Ianuarie 1929, după o serie de discursuri și interuperi cu prilejul cărora este citat până și un oarecare domn M. Landan, cetim următorul rebus final:

După această chestiune principală, desbătută sub formă de chestie personală, un domn rubicond, în jachetă și cu ochelari a bătut câmpii „după manuscris”, desfințând pe dnii Iorga, dr. Lupu, Goga, Șeicaru etc.

În fața băncilor goale, — căci deputații au renunțat la cuvântul de ordine dat de a fi în permanență prezenți — sedința s'a prelungit inutil și plictisitor până la ora 8 jum., când a fost ridicată.

Vreți să știți ziarul?

— Curentul (organ independent!)

Vreți să cunoașteți pe domnul „rubicond în jachetă și cu ochelari” care „a bătut câmpii” și a desfințat „după manuscris”, pe dnii Iorga, Lupu, Goga, etc.?

— E dl. V. Holțman, membru al majorității guvernamentale și deputat de Arad. Să le trăiască! Papistas.

Rubedentii.

Ziarele aduc știrea că cumnatul d-lui St. C. Pop. a fost numit subdirector al Casei deputaților. Nu știm rețeaua lucrărilor monumentale ale dragutului cumnat, cari l-au isbit într'un oficiu așa de important. De atunci, pentru noi s'a ajuns să știm, că e „unit”, și în legături bune cu Blajul prin puterea „sfântului spirit”. Numai detractorii lui de liberali au ținut morție să pună ca pasnic al Casei din desul Mitropoliei pe un Brătescu-Voinești, autorul unor serii de caractere prinse în navele și schițe. Mnealui se poate felicita, că la ușa considerației, a bătut un călător, căruia îi va vedea bine cu drumul. Azi, mâine, se va trezi că întreg aliotmanul „Unirii” se va plasa pe cuborele Parlamentului, de unde se va tuna contra schismaticii clădiri vecine. românească în gardă împotriva celor ce sapă la temeliiile unității naționale.

Această moțiune se trimite ziarelor românești din Capitala țării și din Arad cu rugămintea să o publice sau să o reproducă acele cari n-ar fi primit-o, însoțind-o de comentariile ce le va inspira revolta contra pescuitorilor în ape tulburi. Se trimite și presei ungurești din Arad pentru a lua cunoștință. Comitetul asociației „Infrățirea”, Arad.

O personalitate creiatoare.

— Generalul Ion Manolescu —

Generalul Ion Manolescu, care a conferențat Duminică și Luni la Palatul Cultural din localitate, este o personalitate culturală de primul ordin și un neîntrecut organ zitor al propagandei culturale în masele largi ale poporului.

Multar distins, generalul Manolescu a făcut războiul ca șef de stat major al Diviziei XII-a din Armata II și a fost profesor la școala superioară de război.

Este autorul a o mulțime de studii militare publicate prin diferite publicații de specialitate și broșuri — câte-odată sub pseudonimul I. Manoiu — și a lucrat în colaborare cu generalul I. Găvănescu, vasta operă „Războiul cel Mare”, proiectată în mai multe tomuri, dar a cărei continuare a întârziat-o intrarea în război a României.

Chiar în timpul războiului, pe front, la Onesti, s'a zămislit instituția „Casele naționale” pentru învățatori și îndemnuri bune. În foarte scurt timp casele naționale, înființate pretutindeni unde s-au găsit oameni de ispravă, au luat o dezvoltare atât de mare în-

cât s-au impus ca primele focare de cultură națională în epoca imediat post-belică, adică într-o vreme în care atmosfera era prea puțin prielnică unor astfel de manifestări și mult mai favorabilă demagogismului de toate nuanțele și infiltrările de idei subversive. Secretul acestui succes stă în faptul că inițiatorii s-au abătut dela verbalismul gol al teoriilor frumoase și au apucat calea practică a înfăptuirilor. Astfel s-au înființat case naționale pentru distracția sâtenilor, s-au înființat căminuri de ucenici, școli de țesătorie, etc.

Din acest punct de vedere satul Breaza (Prahova) este un model de realizări frumoase și nu e grup de străini care să ne viziteze oficial țara, fără să facă popas — condus, chiar de autoritățile cari recunosc astfel vrândina instituției Generalului Manolescu — în satul de pe malul Prahovei. Căci marele animator al „Caselor Naționale” a fost și este — oricât l-ar atinge modestia — generalul Manolescu. Tot D-sa a inițiat și a fost nervul acelor splendide manifestări ale spiritului

românesc de pretutindeni în 1924 când s-au desfășurat minunatele serbări ale „Infrățirii culturale” cu prilejul vizitei „Astrei” la București.

Prin ciclurile lor de serbări culturale săptămânale la fundatunea Carol și alurea, „casele naționale” au fost promotoarele zecilor de atene populare de astăzi, atenee cari în scurtă vreme au transformat aspectul cultural al periferiei bucureștene.

Generalul I. Manolescu mai este proprietarul tipografiei „Răsăritul” proprietarul și directorul revistei „Răsăritul” — care a intrat în al 19 an de existență fără să fi primit un ban subvenție dela stat — director al societății „mormintele eroilor”, inspector general al oficiului de educație fizică, membru în conducerea „Universității libere” etc.

Generalul Manolescu este un doctinar creiator. Ideile sale nu îmbracă vesmântul mățos al frazeologiei, ci haina modestă dar trainică a realizării.

Conceptia culturală a generalului Manolescu nu s'a comprimat în filele cărților, ci s'a dezvoltat în realitatea socială, pe care o fermentează și o transformă.

Timul poate modifica ideea, dar creațiunea modifică mediul social în sensul voit de creiator.

Ca mijloace materiale de realizare, instituția „Caselor Naționale”, ca și toate celelalte instituții de sub conducerea generalului Manolescu, se rezimă pe propriile lor rezerve; adică pe o deplină independență față de bugetul Statului.

Nu că ar refuza, dar nu cer, și mai ales; nu sunt reduse în ajutorul prevăzut de capitolul „subvenții” al cutărilor ministere.

Acesta e unul din principiile sănătoase ale animatorului „Caselor Naționale”: inițiativa particulară să nu recurgă la ajutorul Statului decât după ce a făcut dovada viabilității sale. Și chiar în acest caz, eventualul sprijin nu va asigura existența instituției ci va desăvârși opera începută prin mijloace proprii.

Este nu mare adevăr, dar foarte puțin împărtășit. Dovadă: atâtea teatre, fundațiuni, societăți, reviste, etc, gras subvenționate, dar care agonizează așteptând, pomana Statului.

„Infrățirea” se poate felicita pentru fericita inspirație ce a avut de a-și inaugura seria conferințelor prin roșul plin de miez — și de sătoasă și caldă familiaritate — al unui adevărat creiator.

al. const.

O amintire cu tâlc.

— Boboteaza din 1918 —

Sunt de atunci unsprezece ani impliniți. Și câte nu s-au mai schimbat de atunci!

E-a o iarnă geroasă. Frigul de afară aspru și pătrunzător, se dădă la întrecere cu caldura sufletei noastre de a păzui frumos Boboteaza: „Găsul Domnului peste ape strigă grădă.” Pe vremea aceea ne mai rămăseseră sărbătorile religioase.

Dorobanțul român, care își luase avântul din 1916, își făcuse calea încoace și, în loc de a slobora noastră, frații mai mari, ei înșiși, erau cu primăria în cap: Ocupația germană era realitatea cea mai dureroasă.

Nu mai delă Domnul mai puteam nădăjdui mântuirea!

Eram în ziua aceea de Bobotează, în fruntea unei cete de frați preoți și diaconi, în pragul Catedralei, așteptând pe răposatul episcop, ca să intrăm la sf. Liturghie, după care avea să urmeze sfințirea apei, ca punctul culminant al sărbătorii.

Dintr-o dată ni se prezintă un trimis al armatei din cetatea Aradului, cerându-ne avizul: Când are orchestra militară — care era prezentă în piața Catedralei — să execute, la festivitatea Bobotezel, imnul maghiar?

Eră o pretenție nouă, care ne-a surprins ca un trăsnet. Pentru că eră în tăcutul caz, când ni se cerea acest lucru, și pentru că răspunsul se cerea în mod categoric dela noi, cari nu aveam cădere de a ne pronunța în asemenea situații dificile.

Am improvizat un sfat pe loc cu preoții slujitori, între cari eră ca diacon, și prietenul meu Dr. Lazar la ob. profesor de Drept al canonic. Astfel, am ajuns la concluzia, că nu putem da decât lămurirea, că stăm în fața unei inovații, a cărei deslegare trece peste puterile noastre; că se obișnuise să se execute, exclusiv imnul Casei Domnitoare, dar și acesta numai la „Te Deum”-urile cu prilejul sărbătorilor pentru membrii din familia Domnitorului. — și că nu cade în atribuția noastră a slujitorilor de altar din aceea zi, să încuviințăm inovația ce ni se aștepta.

Sfârșitul a fost, că capelmistrul militar, care spană că are o d. n. să execute „Hymnus”-ul maghiar ori de câte ori se cântă „Gott erhalte” al Casei Domnitoare, n’a cântat la Boboteaza din 1918, nici una și nici alta.

Noi am raportat despre caz Episcopului încă în decursul sf. Liturghii, rămânând să aprobe, ori nu, atitudinea ce ne-am fixat. Și n’a înțeles nici o altă măsură. Pe trunchiul nu se putea alta.

Dar lucrul nu se sfârșește cu atâtă ușurință ungurești locale și dela Budapesta, strigau ca într-un cor infernal, că jignire mare s’a adus patriei maghiare din partea preoților „valahi” dela Arad, cari n’au îngăduit, la o serbare pur religioasă, să se cânte un — imn politic!

În fruntea celor cari agitau chestiunea și cereau copetele preoților „valahi”, eră cotidianul „Arad Közlöny”.

Pe atunci, fișpan sau prefect eră d. Barnabás Béla, care deasemenea trădă înre noi.

„Közlöny”-ul, pentru a stimula pasiunile politice și ura, prezentă, în coloanele sale, chestiunea în felul, că preoții valahi au interes și hymnusul și pe Götterhülle. Tot atunci, pe Episcopul îl scoteau din rândurile celor susocotați politiciști, pentru că goana, pe care o porniseră — și în care angajaseră și guvernul fărăi, cărui încă se focusse raport despre caz, — să se deslanșeze împotriva acelor, cari ne întâmpinaserăm să fim la slujbă de altar în a cea zi.

A trebuit, în sfârșit, pentru lămurirea situației însoțite prin exagerările politicești, să dăm și o declarație — lămurire. Am prezentat o însumi redacției „Közlöny”-ului. Ei a apărut în gazeta la 30 Ianuarie. Tot atunci, preoții din chestiune protestau împotriva procedurii de a se face chestiune de patriotism din acest incident ce nu avea de a face nimic cu politica.

Bunul nostru „Közlöny” nu ne-a crezut. Un contra, spună că ne va crede, numai dacă hymnusul se va cânta în catedrala de aici. De aceea, în articolul prim al celuișor număr ceră satisfacție pentru jignirea adusă „hymnus”-ului.

Așteptăm dela guvernul maghiar ca, odată și pentru totdeauna în chip radical și cu mână tare, să facă rânduală în sururile poporului și agitatilor valahi, cari se împotrivesc ideii de stat maghiar... așa scria numita gazeta locală. Fișpanul încă umblă se, în aceea vreme și în aceasta chestiune, p. la Budapesta.

De fapt, s’au și mobilizat trei ministere ungurești: al cultelor, de interne și cel al hăvezimiei (de război), pentru a ancheta cazul.

An heta s’a și început. Dar împrejurările politice intervenite concomitent cu cazul hymnusul — preparati velle unității p. la București, care avea să aducă ulterior centrale un armistițiu pe frontul orientat al războiului mondial — au făcut să iasă socotelele cu sumăfările dela A. ad pe d. n. doasele. De aceea hăfulele pornite din redacția Közlöny-ului, ne au dus la rezultatul dorit. Astfel noi, „agitatori” dela Arad, am rămas cu cojocul svântat, cum s’ar zice, iar sumăfătorii dela Arad Közlöny cu buzete drămbolite.

Scăpați de primejdie, noi ne gândeam cum se împlinise în cazul nostru ceea ce se spune în unul d. n. tropirele dela Boboteaza: ... unde vrea să strălucească lumina Ta. Mănu torul? fără numai c. lorce sedeau într-un întunec...

Programul conferințelor publice.

— Care se vor ține în iarna aceasta la Palatul Cultural. —

Conferințele sunt organizate de Asociația culturală din Arad cu concursul personalităților din București, Cluj, Arad, Timșoara, Craiova etc. și vor prezenta anul acesta un interes deosebit.

Conferințele din seria 2-a precum și cele ce se vor stabili între timp vor fi aduse la cunoștință separat.

1. Duminică, 20 Ianuarie ora 5 d. m. a vorbi General I. Manolescu, președintele Caselor Naționale: Aspecte din psihocivilitatea noastră după război.

2. Luni, 21 Ianuarie ora 6 d. m. a vorbi General I. Manolescu, președintele Caselor Naționale: Cultura și apărarea națională.

3. Duminică, 27 Ianuarie ora 5 d. m. va vorbi Prof. univ. Vladimir Ghidonescu: Realitatea și idealul.

4. Sâmbătă, 2 Februarie ora 5 d. m. Prof. Victor Cădere: Acțiunea diplomatică a României în marile războaie.

5. Duminică, 3 Februarie, ora 5 d. m. Prof. univ. Petre Sergescu: 50 ani de știință românească.

6. Duminică, 10 Februarie ora 5 d. m. Prof. univ. Vasile Meruțiu: Dunărea și importanța ei economică.

7. Duminică, 17 Februarie ora 5 d. m. Prof. univ. Augustin Maior: Cosmogonia modernă.

8. Duminică 20 Februarie ora 5 d. m. General G. Găvănescu: Mitropolitul Andrei Șaguna.

9. Duminică 3 Martie ora 5 d. m. Prof. univ. Silviu Dragomir: Polemică nouă cu privire la originea Românilor.

10. Duminică, 10 Martie ora 5 d. m. Prof. univ. Coriolan Petruș: Așa vechiul regat (cu proiecturi).

11. Duminică 17 Martie ora 5 d. m. Prof. univ. Fl. Ștefănescu Gărgă: Utilizarea științifică a capitalului uman.

Conferințele de sub punctele 3, 5, 6, 7, 9, 10 și 11 se țin sub auspiciile Despărțământului Arad al „Astreii” de către Extensiunea universitară din Cluj, cele de sub punctele 1, 2, 4, 8 sunt organizate de către Asociația „Infrățirea” din Arad.

Intrarea gratuită.

Alte evenimente conferențiale se vor adăce la cunoștința publicului prin anunțuri speciale.

De asemenea se vor anunța la timp eventuale programe artistice însoțind conferințele.

Din partea despărțământului Arad al „Astreii” primim și următorul Apel:

Domnule Director,

Avem onoarea a vă ruga să binevoiti a da publicității, inserând în preșosul DVs. z. ar, următoarea comunicare pentru a fi adusă la cunoștință cător mai mulți intelectuali români din Arad și împrejurime, pe cari îi interesează știința și cultura românească.

„Extensiunea universitară” din Cluj, ca în toți anii și în anul acesta face orașului nostru deosebita cinste, ca în a doua parte a anului 1928—1929 și începând cu 27 Ianuarie c. să ne țină — prin ilustrii ei conferențieri — o serie de conferințe în Palatul Cultural și sub patronajul Despărțământului „Astra”.

E de datorita fierărei române, ca să asiste la aceste conferințe t. nute din

partea unor profesori universitari și oameni de știință, ca astfel și mai mult să ne afirmăm tendința noastră de progres și românismul de care trebuie să fim conduși.

(Urmează seria celor opt conferințe ale extensiunii universitare, intercalate în programul de mai sus).

Români!

Faceți propagandă și veniți cât mai mulți la aceste interesante conferințe, spundeți și altora apelul nostru, să dăm dovadă că românii stau strâns uniți, când e vorba de știință și cultură.

Președinte, Dr. Botiș.

Secretar, Gr. Someșan.

A doua zi după ce ceruse satisfacție pentru hymnusul dela Arad, se năpustă aceeași gazetă, cu aceeași furie asupra României de atunci, pentru că intrase în război cu Rusia. Iată, în ce limbaj își dădă cetitorii cu privire la stutul și poporul român: Vălușul atacă din d. s. ... aceasta națiune josită nu s’a încheiat încă s’a boasa serie a infamii sale... Admirabil de rafinat nas are acest popor însoțit până la a fi ținut drumul... cu fire de h. n. răbdurii așteptatori, umblători pe ascuns, iubitori de întunec, cari năvălesc pe ascuns împotriva pradei... națiune cu sânge negru...

Ce guraliv mai eră Közlöny pe atunci! Aici pretenții de a rigimentă, la fel, porocul românesc și bis-rica româ-

nească! Acum însă, când la largul l’berității de presă românească se oferă prilejul unor discuții în materie politică-biserică, tace, de crezi că i mu.

Tace, și p. cel

Tacerea încă e o armă, dar nu dintre cele nobile, dacă faci uz de ea când te ebuie să grăiești în chestie de interes public. O tăcere de acest fel e reproșabilă, dupăcum ignobilă eră și hăfuitala de acum unsprezece ani, din vremurile de primjdie, când o suspiciune eră de ajuns să faci cunoștință cu pușcăr. a ungurească.

Nu-i așa, Domnule S. auher József? Căci D-Voastră erați atunci — cum sunt fi și azi — primredactorul acelei și gazetei Dr. Gh. Ciuhandu.

Pentru Neam și pentru Lege

Fragmente din discursul părintelui fost senator Dr. Gh. Ciuhandu

4. Biserica unită face propagandă de înurăjire și lucrează cu statistici neadevărate.

(Urmare)

Din cele desfășurate în ședința anterioară se derivă și aceasta stare de lucruri din biserica greco-catolică română, că încă de mai înainte vreme și chiar și azi problema sa de căpetenie se exhaurează, nu în numele principului și intereselor naționale, ci în slujba unui prozelitism oarecare.

Aș putea să vă dau, pentru ilustrare, cazuri tipice: mai vechi și mai recente, din Crișana și Banat, unde catolicismul de rit grec și de limbă românească, a fost mai intolerant decât alurea și sprijinit și de autoritățile maghiare. Într-o foarte mare măsură. Dar în de prisos să vă obosesc cu expunerile de acest fel. Ci, mă restrâng la altă ordine de idei: aceea de a vă înfățișa câteva lucruri recente ale bisericii unite.

Încep cu două acte oficiale ale episcopiei greco-catolice din Lugoj. În primăvara anului 1919, epinozia aceasta s’a ținut în Lugoj un sinod, în frunte cu P. S. Episcop de atunci, Cuvântarea de deschidere a sinodului a fost un apel, prin care eram invitați ca, după

înăfăptuirea unității politice naționale, să facem și cealaltă unire — cu Roma.

Era, desigur, și o provocare oficială în acel apel către ortodocși. Toată lumea era pasionată, pe atunci de marea idee a unirii, după cum și la adunarea din 1918, dela Alba-Iulia, unde eram reprezentant al episcopiei Aradului, pusăra unii chestiunea unirii bisericești. Atunci o distinsă persoană din clerul dela Blaj, întâlnindu-mă mi a zis: „Să facem, părinte și unirea bisericească că și Sfânta Ta citești ca noi, în Molitfelnic, despre primatul Sfântului Petru”. De sine înțeles, nu puteam discuta chestia unirii pe baza Molitfelnicului. Am așteptat deci, vremea potrivită.

Între timp, lăta ce ni s’a dat să citim într-un apel oficial, cu No. 912 din 10 Mai 1921, al episcopiei Lugojului, Dire. ținea cance anet dieczane, către preoții uniți și din alte eparhii:

„Nori grei se ridică pe orizont. Se lăvesc presemnele unei lupte de exterminare împotriva bisericii noastre. Ni se declară război de moarte din par-

tea acelor, care abia scăpați de robia comună, se cred (?) stăpâni (!) în casă, l’beri a adăuga rătăcire peste rătăcire.

„Nu putem zice că aceste vremi ne-ar fi aflat pe deplin pregătiți. Dinpotrivă, ne lipsesc cele mai eficiente mijloace de apărare: literatura populară...” În consecință: se pune în vedere scoaterea unor broșuri prin cari să se dovedească: cum s’a făcut marea desbinare între biserica răsăritească și apuseană; „Cum s’au unit toți românii la 1700 și cum i-au înurăjbit larăși dușmanii neamului: sârbi și grecii...”

„Grecismul”, se vede, e o stație, care tulbură conștiințele, nu numai la Gherla, ci și la Lugoj, iar cel ce semnează este prim notarul consistorial Nicolae Brinzeu, canonic mai apoi, plătit de Statul român.

Publicațiile anunțate au apărut o serie întreagă; dar mă voi ocupa numai de semnatura, de directivele ce se desprind din acele publicații destinate pentru popor.

Din adins mă transpun peste inexactitățile și tendențiozitatea lor în materie de istorie, și g. abesc să vă arăt, pe scurt, că ele urmăresc două scopuri: de a infiltra în sufletul poporului unit unele din doctrinele bizare ale

catolicismului și de a da poporului sugestia de ordin politic pe baza catolică și catolicizantă.

Într-o broșură a preotului dr. O. Fireza dela episcopia din Lugoj, intitulată: „Ține minte. Amintiri dela sfințele misiuni”, organizate pentru popor, se furșează cultul sfinților papistășești, și povești ca acestea: „Fii cu supunere către Sfânta Sa Papa dela Roma”; — că singura biserică adevărată a lui Isus Hristos este cea apuseană; că a ieși din sânul bisericii unite înseamnă a te arunca de bună voie în foul cel veșnic al iadului. Pe lângă unele rugăciuni papistășești, mai eră și o rugăciune specială: „pentru întoarcerea neuniților la biserica lui Hristos”, ca „să se întoarcă la sânul bisericii sale, sub conducerea... Prea Sfântului Părinte Papa dela Roma”. Pe lângă toate acestea, se pune în vedere celor cari se vor ruga după chipul arătat în această broșură, și indulgențe sau iertare specială de păcatele lor din partea papiei.

Atâta ne mai trebuia, ca poporul român bânătean și de alture să poată fi pe deplin fericit în țara românească. A trebuit să răspund și am răspuns, acestor stricături de suflet, cari propagă lertarea și deslegarea de păcate fără de faptele pocăinții creștinești. (Va urma.)

Iarăș pentru cinstea condeiului gazetăresc.

În Nr. 2 al „Românului”, redacția încearcă niște explicații sub titlul „Pentru oamenii de bunăcredință”. Cine învoacă bunăcredință are drept de asemenea la explicații. Decât că „Românul” mai adaogă și însinuări nouă, cărora nu le pot rămânea dator.

Numerotez pentru a fixa mai bine momentele controverselor.

1. Nu aveam autorizația nimănui de a răspunde, decât în ce privește scuzările aduse mie personal. Deci nu eră de fel corect și loial, ca, din tăcerea mea asupra cazurilor ce nu mă priveau personal și nu le-am alins, să se tragă concluzii apostrofătoare la adresa altora, cari vor ști, când și cum să răspundă.

2. Ponosul „Românului” la adresa mea s'a redus la faptul, că am primit a *patra* parte din cheltuielile de lipar a lucrării mele despre Patronatul catolic unguresc, care ni-a călcat în picioare Biserica ort. din Crișana și Banat, în veacul trecut. — Dar din condeiul celui ce scrie „pentru oameni de bună credință” tot mai țâșnește nițică rea credință, când lasă să se creadă că toate cheltuielile de tipar le-aș fi primit dela județ.

Dar, asta — ca asta! Că este alta și mai și: Un coreligionar, din Arad, al redactorului „Românului” — mai precis: un greco-catolic! — a ridicat, din acelaș buget județean și cu aprobarea aceluiăș prefect urgisit pe nedreptul, o sumuțiță de 25.000 lei.

Se înțelege, după redacția „Românului” aceasta nu e un păcat național, nici chiar atunci când ar trebui să se știe, că bugetul județului Arad nu se alimentează din *săul* „contribuabililor” din Checheșul Aradului, ori din al celor 5-6% de uniți din județ, ci din pungile masei ortodoxe din județul nostru. N'ar fi vremea, oare, să încetați cu ligănoșagul gazetăresc, pe tema aceasta?

3. „Românul” mă scosese „rentier” al liberarilor și încasator de „retribuiții” (la plural!), de cari știe toată lumea, — pentru ca la urmă să reducă totul la diurna mea de senator. Judece acum cetitorul: cum trebuie calificată această *voită* confuziune, prin care mi-se aruncă în obraz o suspiciune! Dar, de altă parte, întreb și eu: Dacă eu, pentru singură diurna de senator eram rentier politic al liberalilor, — al cui rentieri politici sunt parlamentarii național-țărăniști?

4. „Românul” m'a făcut „găinar” pentru a sta cu mine de vorbă. Îl privește, dacă numai într'un asemenea ipostas presuportă place să steie de vorbă cu cineva. Eu l-am replicat să caute „găinari” și încă în stil mai mare, printre patronii săi, cari, cu mâinile în buzunarele liberalilor, fac politică național-țărănișă. Cerându-mi dovezi, le răspund: *Întrebe-și patronii din Arad, cine dintre dânsii — greco-catolic și acela — încasează anual, de nouă ani neîntrerupt dela „Banca Românească” din Arad, sumuțița de vre-o 300.000 Lei?* Sau, doar „Banca Românească” o perează cu capital național-țărăniș, și nu liberal?

Ce moravuri sunt acestea?

5. Alta latură a moravurilor, gazetărești acum, ale „Românului”. Când gazeta aceasta m'a înjurat pentru cursul meu dela senat, i-am zis: retracează calomnia, ori combate tezele mele istorice-politice. Strânsă cu ușa redacția, d'abea acum, afiă că dis-

cursul meu e „chilometric și desolat” și nu-l poate celi. „Sacrificiul acesta eră prea mult și nu intra în obligațiile unei redacții”.

Atunci, care este moștenirea voastră? numai ignoranța? Sau: care Vă sunt armele, cu cari operați? Calomnia și ciomagul? Nu rămân alte concluzii!

Inchideți ochii dinadins în fața problemelor de ordin politic și a dovezilor istorice și politice pe cari m'am întemeiat? Dar va trebui, totuși, odată și odată, să vă dați arama pe față!

6. Dar „Românul”, care face în fața problemelor și dovezilor ce am înfățișat și pe cari ar avea datoria profesională să le analizeze și combată cu obiectivitate, se îngrijește să-mi ocărească și această altă lucrare despre Patronat, înainte de ce ar cunoaște-o, lucrarea pe care ajung d'abia acum să i-o trimit redacției.

Taci, că-i bine: începem să ne lămurim prin deducțiune măcar. În aceste lucrări ale mele făceam două lucruri: criticam sistemul de politică religioasă a Statului Român și demascam politica catolicismului, — politică ce se face în paguba drepturilor Statului român și a intereselor poporului român ortodox alcătuitor de Stat, — politică, pe care a servit-o și o servește, stătornic și consecvent, partidul național ardelean greco-catolicizat.

E de înțeles deci, pentruce displac studiile mele și pentruce trebuesc ele desființate prin ignorare, din partea unora, și prin zeflemizare din partea altora, ca „Românul”

V'am pus în față probleme de ordin public. De ce închideți ochii în față lor? *Opinia publică, românească și ortodoxă*, din acest coș de pământ e în drept să Vă aștepte o atitudine și o pronunțare și din acest punct de vedere: de sunteți, cum s'ar zice, cu neamă ori cu turcu?

7. Dar „Românul”, în loc de aceasta, dă earăși cu vorba ca pe din afară de obiect. Ci că activitatea mea culturală și de condei, nu-i impune; că lucrarea mea despre patronat ar fi o „afacere de buzunar”, că în calitatea mea de „un fel de superior” al preoților i-aș teroriza pe aceștia să-mi cumpere lucrarea. Și-apoi mai face ochi dulci preoților: „Cată cum tu preot sărac și să-mi treci pela părintele referent când vii cu treburi pe a Episcopie”.

Dar, dați-mă de gol, măcar cu un singur caz de acest fel! E exclusă până și posibilitatea aceasta. Pentrucă eu, după situația mea oficială și constituțională la Episcopie, nu am nici o putere coercitivă, nici măcar în afacerile oficiale ce le rezolv, asupra preoților, cari, din punct de vedere administrativ stau sub secția bisericească a Consiliului eparhial, iar din punct de vedere disciplinar sub Consistorul spiritual, din cari organe eu nu fac parte.

Insinuarea ce mi-se face, evident căt fond moral — mai bine zis: imoral! — are.

Dealtfel s'o știe „Românul”, că tocmai din rândurile acestor preoți săraci mi-a venit, mai ani trecuți, încurajarea scrisului meu, în chipul emoționant, de mi-s'a oferit din toată sărăcia lor — țără să cer — contribuții bănești la continuarea publicațiilor mele. Am refuzat, firește, până și acest sămân de atenție și încurajare. E cazul preoților celor mai săraci, din ținutul Hălmeagului. Părintele protopop al locului, despre care nu știu să fie „liberal”, ar putea verifica afirmația mea!

Am dat acest răspuns nu într'altă pentru a mă justifica, pe cât pentru a-mi chema adversarii la datoria lor profesională gazetărească: de a nu discuta lăaturalnic și făcând personalități, ci de a privi în fața problemelor, mai mult decât în a oamenilor.

O masă, cât de modestă, într'un birou redacțional, are ceva din sfîșenia altarului, pentrucă de acolo are a se aduce slugirea adevărului și a binelui public. Va înțelege-o, oare, redacția „Românului”?

Dr. Gh. Ciuhandu.

In atenția Prefecturii Județului.

Disolvarea consiliului comunal din Semlac.

— Și... altceva —

Consiliul Comunal din comuna Semlac a fost dizolvat în urma unui apel al lui T. Bărbuți și consorți împotriva unei hotărâri a acelui consiliu.

Cine este T. Bărbuți din Semlac se știe din cuprinsul raportului privitor la alegeri, publicat în numărul precedent al ziarului nostru.

Ceeace ne miră nu este însă apelul lui Bărbuți browning ci procedura prefecturii Arad, și a delegației permanente a județului.

Și anume:

În aceeaș chestiune delegația permanentă și-a dat avizul și prefectura a decis odată contra dizolvării (No. 42076 | 1928) și altădată pentru dizolvare (No. 42951 | 1928).

Și sunt cu atât mai semnificative aceste deciziuni cu cât prima, contra dizolvării, s'a dat înainte de alegeri, și a doua, pentru dizolvare, după alegeri.

Și nu e mai puțin semnificativ faptul că acelaș Bărbuți-browning, care a apelat și care și-a dovedit destoinicia electorală cu ocazia alegerilor din 12 Dec. a fost numit președinte al comisiunii interimare instituită în locul consiliului dizolvat.

Și ne miră încă ceva: cum de-a văzut onorata delegațiune permanentă județeană aceeaș che-

stiune prin două feluri de ochelari: odată cu sticlă albă — favorabil consiliului, — și altădată cu sticlă neagră — favorabil dizolvării lui?

Să-și fi temut onorata delegațiune permanentă propria sa dizolvare? Iat-o! a venit

Să ne spună acum limpede: *Și-a dat a doua oară avizul, din convingere sau acest aviz i-a fost impus?*

Căci dacă s'ar adeveri acest caz din urmă, l'am supăra din nou pe D-l prefect — despre a cărui corectitudine personală n-am avea nimic de spus — cu o întrebare indiscretă:

Cum stăm cu legalitatea, Domnule prefect?

*

Și pentrucă veni vorba de legalitate — un cuvânt atât de scump actualei conduceri — ne rezervăm plăcerea de a mai pune o întrebare (o simplă întrebare!) D-lui prefect, în numărul viitor al ziarului. Ar fi o întrebare în legătură cu situația actuală a unui domn care a deținut o însemnată funcțiune în administrația județului; cu situația actuală a unui dosar de peste 250 pp. isvorâte din cea mai amicală recunoștință. Bănuți despe ce poate fi vorba, D-le Prefect?

Dar... să lăsăm pentru numărul viitor.

Intrebări către Domnul Ministru al Internelor Vaida-Voivod.

Rugăm pe Domnul Ministru de Interne, Domnul Alexandru Vaida de Voievod să ne răspundă:

1. De ce funcționarii români administrativi, aproape toți pretorii, inspectorii școlari, sub-revizorii și mulți notari comunali români din județul Arad până chiar și servitorii dela Prefectură, cari au fost numiți sub regimul trecut al guvernului național liberal, sunt aruncați dintr'o comună într'alta sau asvâliți pe drumuri lipsindu-i de slujbă în cap de iarnă, și li s'aș la zdrențele în spânare?

2. De ce se aruncă la stradă numai funcționarii români iar cei minoritari sunt lăsați liniștiți și chiar privilegiați?

3. Dacă sunt persecutați funcționarii români pentrucă ar fi simpatizați sau numiți de regimul liberal, cum se explică faptul că totdeauna, dacă asemenea chestiuni pot veni în combinație pentru un funcționar de stat, notarii unguri și evrei cari au sprijinit sau cel puțin n'au împiedicat propaganda desmățată a partidului politic maghiar sunt lăsați liniștiți în posturile lor?

4. Întrebăm pe Domnul Ministru al Internelor, Dl Voievodul, dacă în țara românească este păcat sau crimă să ai convingerea politică a partidului național liberal și dacă pentru aceste idei trebuie persecutați și funcționarii statului cari sunt suspectați de a fi cutezat să fie numiți de un guvern liberal?

5. În fine să binevoiască Domnul Ministru de Interne și ceilalți colegi ai săi a ne răspundă: cu ce sunt mai

aproape de interesele scumpei noastre Românii mari, partidul maghiaro-jidan și celelalte minorități, de cât partidul național-liberal și deci pentru ce aderenții minoritarilor sunt favorizați de regimul actual mântuitor de țară iar urgisții de liberali sunt persecutați pe toată linia până chiar și în mormânt. (putem citi, la nevoie).

6. Dacă ne va convinge Domnul Ministru de Interne că liberalii sunt mai puțin patrioți ca minoritarii favorizați de regimul Domnului Maniu, promitem cu toții că ne vom înscrie în partidul maghiar și vom cânta cu patrioți regimului actual: Kossuth nota și vom juca csárdășuri, numai ca să putem fi lăsați să trăim și noi în fericita țară românească.

După toată batjocura la care sunt expuși aderenții partidului Național Liberal, oare crede regimul actual al D-lui Voievod și comp., că după ce va scăpa odată țara de binefacerea democratică a regimului actual, (ceace pe semne nu e departe) guvernul viitor liberal, oare nu va avea sfânta datorie să ia mîturolul cel mare?

Știm că vom rămâne fără răspuns dar noi tot punem întrebările.

Dr. Lazăr
fost parlamentar.

Citiți și răspândiți ziarul

„Tribuna Noauă”

Informațiuni.

Conferințe: La 24 ianuarie, împlinindu-se 70 ani dela unirea Principatelor, „Astra” va sărbători această zi în cadrul unui program festiv în sala Palatului Cultural.

Va vorbi despre însemnătatea zilei dl. prof. Gr. Someșan.

— **La serbarea dela liceul „Moise Nicoară” cuvântarea ocazională va fi ținută de dl prof. Ed. Găvănescu.**

Asociația inginerilor din Arad va da un Ceat dansant în sa-loanele asociației din B-dul Regele Ferdinand, miercuri 23 ianuarie orele 7 p. m.

Intrare cu invitațiuni.

„Infrățirea” la lucru.

— Conferința Generalului I. Manolescu —

Sub auspiciile „Infrățirii” Dl. general I. Manolescu, președintele „Casei naționale”, a vorbit Duminică 20 și Luni 21 Ian. c. în Sala mare a Palatului Cultural, despre:

Aspecte din psihoactivitatea noastră de după război și

Cultura și apărarea națională

Spațiul restrâns nu ne îngăduie să intrăm în cuprinsul expunerii conferințarului. Ne mărginim să spunem că Dsa, atacând problemele curente ale vieții noastre social-culturale, a prins nota adevărată și necesară a conferințelor publice. Conferința publică, prin însuși faptul că e publică, deci adresată tuturor, este altceva decât un studiu științific expus într-o prelegere universitară sau într-o comunicare academică.

Ea trebuie să se impună prin obiectul și prin metoda expunerii. Altfel nu provoacă interesul auditorului.

Dl. General Manolescu tratând probleme de actualitate, cu exemplificări pline de viață și culoare, a stabilit dela primele cuvinte legătura între sine și cel care, la prima conferință, au umplut sala până la ultimul loc. Dacă adăugăm calităților de mai sus, căldura comunicativității și extrema sinceritate a conferințarului, nu ne mai mirăm de ce la a doua Conferință lumea a umplut din nou sala, deși era zi de lucru și seara spectacol românesc la teatru.

Dl. Ing. N. Petrescu din comitetul „Infrățirii” a prezentat publicului pe conferințiar printr-o scurtă alocuțiune.

Semne bune: a doua conferință a început precis la ora anunțată în program. Sala încălzită.

„Infrățirea” a pășit cu dreptul.

Loc rezervat.

N. B. În atenția comitetului: cortina lăsată supără ochii.

„Ortăcia literară”

— Orientări în literatura curentă —

„Ortăcia literară” a elevilor claselor V și VI dela liceul Moise Nicoară, și-a reînceput activitatea pe anul în curs, ținând până acum 3 ședințe în care s-au făcut comunicări urmate de discuțiuni asupra următoarelor opere și autorilor lor:

Drecin Oct. (VI) și Bianu I. (V) despre „Poezii” de P. Cerna.

Cociu P. Crâșnic I. (VI) și Plisca T. (V) despre *Măine și Cuvinte către țărani* de A. Cotruș.

Jebelean I. (VI) despre *Hanu-Ancuței* de M. Sadoveanu.

Ședințele sunt săptămânale. Materialul comunicărilor îl formează ultimele opere literare apărute și reprezentațiile teatrale ale diferitelor trupe în turneu.

În ședința IV-a (Sâmbătă 26 Ian. orele 2 p. m.) se vor face comunicări și discuțiuni asupra următoarelor opere:

1. *Un prânz de gală* de D. D. Pătrășcanu.

2. *Principesa Turandot* de Gozzi (reprezentată pe scena teatrului orășnesc la 21 Ian. c.)

Miscări pentru revenire la vechiul calendar.

În Basarabia și nordul Moldovei, mai mulți preoți patronați de înalte fețe bisericesti, au început o vie agitație printre credincioși, pentru revenire la vechiul calendar. Această mișcare fiind de un caracter disolvant pentru viitorul bisericii ortodoxe, se zice că, ar avea dedesubturi politice, creațiuni de ale micilor exasperați, și îndrăznești antreprenori de atmosfere tulburi.

După cum se relatează de către oamenii cu răspundere cari zugrăvesc situația ca un eflux al politicianismului deșanțat, în propaganda electorală s'a ridicat la suprafață și în ultimul cântun, colțul acesta de reclamă, înfigând în astfel în instinctele și pasiunile mulțimii credule dorinți alunecate depe cărarea disciplinei. Neavând alt bagaj de reclamă, condotierii mărunt ai bălciurilor democratice, s'au apucat să tălmăcească diferențierile distinctivale ale sărbătorilor. Omul „Luminii” și al catolicismului pripășit la putere, apucat de

scleroza internaționalismului subversiv, ajutat de câțiva monahi pribegi, — inspirării diabolicești — a revoltat alegătorii în contra decisiunilor Sfântului Sinod în aclamația superbă al lui Zipstein și a altor demențe colective depe malul Nistrului. Acești pesculori iremediabili, proprietari ai intuiției situației din Basarabia, au atins rana credințelor deteriorate, căutând mângăierea în fișele altor ordine decât cele date de capii luminați ai Bisericii ortodoxe. Ce zice la aceste izbucniri D-l Iorga? Nu cumva a sosit limpul să șoptească în urechea premierului: minte, minte, D-le Maniu?

Nu cumva s'ar găsi și pentru Sfinția Sa Gurie vre-o celulă mănăstirească la fel cu aceea în care un alt mitropolit își deapănă crezul moscovit? Credem că Cernica își așleapă oasele, după cum Dostana țipă după primarul din Tighina. Unde s'a dat acum două luni și unde crapă asfiziil I. P. S. Sa Regentul Patriarh se poate felicita de tocmeala făcută.

El vorbit plagiatorul armean.

Într-una din ședințele Camerii a vorbit armeanul Madgearu. Întepător ca un bondar, în loc de apărare dă atac, a început să bată câmpii și să introducă în viața ministerială cel mai rușinos metod de amenințări. Sentința ca un rabin și sburlit ca un asiatic original, armeanul ajuns ministrul Țării Românești, răspunde întepătorilor opoziției cu pumnii strânși și ochii hoibați. Prins în cleștele dovezilor, întinse de Duca, Goga și Averescu, vecinul regelui Amanullah, se sbate în recriminări, șubrede ca și terenul ministerial. Pentru a se menține în atmosfera considerației, în lipsa titularului dela finanțe, (cel cu 8 oferte în buzunar dar totuș cerșetor după împrumuturi.) întinde arcul vorbelor sforătoare în aplausele efluxului curentului demagogic, singurul stâlp de razim și ultimul gard de scăpare.

Incunjură, însă, cu ifos armenic răspunsul ce trebuie dat hoției literare săvârșite, pentru a ajunge pedagogul pretențiilor profesorelor. Smerit și duios de soarta funcționarilor în timpul opoziției, bătaios ca un curcan acum, solicitator profesionist după dreptate, înșală în scuipatul afirmațiunilor celor mai neroade minciuni, cu care vrea să scape prin tangentă de adevărul argumentelor. Când îi amintești de promisiuni apozitioniste, se supără ca un tănos salimbac, iar când îi pui sub nas noianul făgăduielilor fiscale face pe mutul în tui.

El știe una, învățată dela D-l Vaida, spusă paremi-se în Chișineu-Criș: logică de viață. Noi zicem cu amplificări: în opoziție cu logică de viață, la guvern cu loviri de... magear!

Intre tovarăși...

Măriturile între cele două tabere dela guvern au început. Armeanul dela industrie nu e de loc mulțumit cu leacul bugetar al dlui Popoviciu. Își aduce aminte, că pe la Erzerum se întoameau altcum rubricile bugetare și se amestecau alte inovații. Exaltat în măsura temperamentului asatic, a apucat clomagul criticelor nemiloase contra ardelenisimului din guvern, care îi spulberă toate strofele învățate pe dinafară ale problemelor financiare. Pedagog inversunat cum e răsvrâtul armean, crede, în forfoteala sbuciumului, că grațiile capacității îi sunt hărăzite numai lui. Crâmpoșii din șiragul năvălirii, sectă de acaparare nelimitată, își desnoadă necuviința față de tovarăși colegi chiar și în public, unde excelează în reproșuri. De, au semănat vântul demagogiei, seceră furtuna hârjoneților detestabile. Să le fie de bine tuturora!

Banca Generală a Țării Românești

PUBLIKAȚIUNE.

Se publică spre știință generală că în ziua de 28 ianuarie 1929, orele 10 a. m. se va vinde prin licitație publică cu oferte închise la Banca Generală a Țării Românești din București, spre exploatare, următoarele porțiuni de păduri:

1. 186 hectare din pădurea Cerbești, seria I a.

2. 225 hectare din pădurea Petriș, seria II a.

Ambele păduri sunt situate pe Domeniul Petriș, din jud. Arad, proprietatea Băncii Generale a Țării Românești.

Condițiunile speciale de vânzare, se pot vedea în orice zi, atât la Administrația Domeniului Petriș, cât și la Direcțiunea Generală a băncii din București.

Banca Generală a Țării Românești, București.

Primăria Pâncota.

PUBLIKAȚIUNE.

Rămânând fără rezultat licitația de-fiptă pe ziua de 31 Dec. 1922, Primăria Pâncota ține o nouă licitație la 7 Februarie 1929 și anume:

1. La ora 8 pentru cumpărarea 2 tauri de reproducție.

2. La ora 8 1/2 pentru repararea trăsor lor, revizitelor de pompier pe anul 1929.

3. La ora 9, pentru furnizarea pomilor, arborilor necesari ca plantațiuni pe străzi și terenurile comunale.

4. La ora 9 1/2 pentru furnizarea scândurilor, fierului, sârmel, cuielor și lucrărilor în legătură cu repararea gardurilor comunale.

5. La ora 10, pentru asigurarea lucrărilor referitoare la repararea și vopsirea edificiilor comunale conf. devizelor pregătite.

6. La ora 10 1/2 furnizarea nistpului, petrișului, cimentului, tuburilor de ciment, varului necesar la repararea edificiilor, drumurilor, podurilor și fântanelor comunale.

7. La ora 11 pentru furnizarea hârtiei, imprimatelor și revizitelor de scris necesar primăriei pe anul 1929, pentru compactarea registrelor, cărților de Legi și Mon.

8. La ora 11 1/2 pentru furnizarea mobilierului necesar primăriei ca: mese, scaune, postavuri, șterguri, lampe, becuri diferite alte obiecte mărunte.

9. La ora 12, pentru confecționarea uniformelor, încălțămintelor și echipamentului necesar guarzilor și servitorilor comunali.

10. La ora 14 pentru arândarea pământurilor comunale, cca 55 jug pe anul 1929 | 30.

11. La ora 14 1/2 pentru transportarea lemnelor de foc, cca 350 steri din pădurea Arăneag, pe seama primăriei, școalelor, locuințelor notariale, funcționarilor.

12. La ora 15 pentru asigurarea lucrărilor de câmp, în legătură cu cultivarea pământurilor desiguate pentru întreținerea vitelor de reproducție și cu îmbunătățirea pășunatului.

13. La ora 15 1/2 pentru asigurarea transportării gunoalului dela reproducători pe pământurile comunale.

14. La ora 16 pentru asigurarea lucrărilor și furnizărilor necesare la facerea unui local pentru cântar de vite, nutreț și bucate.

15. La ora 16 1/2 pentru asigurarea lucrărilor și furnizărilor necesare la construirea a 2 latrine publice.

16. La ora 17 pentru asigurarea lucrărilor în legătură cu desfundarea șanțurilor și curățirea spinilor sărbești și buruienilor.

17. La ora 17 1/2 pentru asigurarea furnizării transportării materialului și lucrărilor necesare la construirea unei case pe seama pădurarilor în pădurea comunei din Arăneag.

Licităția se va ține la primărie în conf. cu dispozițiunile cuprinse în art. 72 și următorii din legea contab. publice.

Pâncota, la 1 ianuarie 1929.

Primăria.

PRIMĂRIA comunei Chișineu-Criș

Nr. 80 | 1928

Publicațiune.

Primăria comunei Chișineu Criș va ține în ziua de 28 Februarie 1929 orele 10 licitațiune publică pentru confecționarea alor 7 mantale de iarnă, 7 rânduri haine de vară, 7 părechi cizme, 7 părechi bocanci și 7 chipiuri necesar guarzilor comunali.

Licitățiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile L. C. P. Chișineu Criș, la 12 Ian. 1929

Primăria.